

עפ"ת 567/03 - מדינת ישראל נגד עמאד עתאינה

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעורורים פליליים

עפ"ת 567-03 מדינת ישראל נ' עתאינה

בפני כבוד השופט אמיר טובি
המערערת מדינת ישראל
נגד עתאינה
המשיב

פסק דין

1. בפני עורעור המדינה על גזר דיןו של בית משפט השלום ל汰בורה בחרדה (כב' השופט מ', גינט) מיום 29.1.2017 המופנה כנגד קולת העונש שהוטל על המשיב.

2. המשיב הורשע על ידי בית משפט קמा, על פי הודיעתו, בעבירות של נהיגה בזמן פסילה ונήיגה ללא רישון נהיגה ולא ביטוח בר תוקף. בכתב האישום נאמר כי ביום 29.7.2016 נהג הנאשם הרכב בתחומי באקה אל גרביה כשהוא פסול מלנהוג, זאת לאחר שבימים 25.5.2011 נדון על ידי בית משפט השלום ל汰BORה בחרדה לפסילה בפועל במשך 12 חודשים. הפסילה החלה מיום 26.5.2016 שacz הפקיד המשיב את רישיונו. בנסיבות, נהג המשיב ברכב ללא רישון נהיגה תקף han מחמת הפסילה והן בשל כך שרישינו פקע בתאריך 11/2000.

3. עובר למתן גזר הדין, הופנה המשיב לשירות המבחן לצורך עיריכת תסוקיר. בגזר דין סקר בית משפט קמא את נסיבותיו האישיות והמשפחתיות של המשיב, כפי שהועלו בתסוקיר. מדובר במשיב בן 41 נשי ואב לשולשה ילדים, תושב באקה אל גרביה המועסק שכיר בשוק הסיטונאי באזורי המרכז. למשיב 5 הרשותות קודמות בין עבירות אלימות, וגילוין רישומו התעבורי מלמד כי הוא מחזיק ברישיון נהיגה משנת 1995 וכי בין השנים 1999 עד 2015 כבר לחובתו 9 הרשותות קודמות. בפני קצינת המבחן הביע המשיב מודעות להתנהגותו הבועיתית ולחומרת מצבו, אך הסביר את הצורך להגיע למקום עבודתו המרוחק בשוק במרכז הארץ ואת הקושי הרב למצוא דרך חלופית להגיע לעבודתו. שירות המבחן סבר כי יש מקום לנצל את ההליך הפלילי על מנת לאפשר שיובו של המשיב בהליך טיפול, בין היתר לאור המוטיבציה אותה גילתה לשינוי התנהגותו. לפיכך הומלץ להטיל על המשיב של"צ בן 200 שעות לצד צו מבנן למשך שנה לשם שיובו בהליך טיפול.

בית משפט קמא צין כי העבירות בהן הורשע המשיב הן חמורות, שכן בעבירה של נהיגה בזמן פסילה קיים לא רק דופי פלילי אלא דופי מוסרי כפול - סיכון מובהק לעוברי דרך וקושי בימוש פיזיים בתאונת דרכים. מכאן הקביעה כי יש לשלוח מסר ברור לפיו בעבירה מסווג זה ינקוט בית המשפט במדיניות של עונשה חמירה. למורת זאת מצא בית המשפט בתסaurus אינדיקציה לצורך בשיקום המשיב וראה לאמצ את האמור בתסaurus ולהאריך בשנתיים נוספת את עונש המאסר המותנה התלויל ועומד גדו. לפיכך, הטיל על המשיב צו לביצוע של"צ בהיקף של 200 שעות וכן צו מבחן למשך שנה לשם שילובו בהליך טיפול, במסגרת שירות המבחן ופסילה בפועל מלאהציך או לקבל רישיון נהיגה למשך 18 חודשים.

.4. בערעור טענה המערערת כי שגה בית משפט קמא כאשר נמנע מקבעת מתחם עונשה הולם בגין הדין ונמנע מהטלת עונש מאסר בפועל בגין העבירות נשוא כתוב האישום. עוד טענה המערערת כי טעה בית משפט קמא כאשר לא הורה על הפעלת המאסר המותנה שהוטל על המשיב בתיק קודם וחלף זאת קבוע כי המאסר המותנה יוארך בשנתיים נוספות. לטענת המערערת העונש שנגזר על ידי בית משפט קמא אינו עולה בקנה אחד עם הפסיקה הקיימת ומדיניות העונשה שהתווה בבית המשפט בנסיבות דומות.

.5. ב"כ המשיב בקש לדוחות את הערעור בצוינו כי בית משפט קמא בחר בבחן את כלל הנسبות, לרבות התסaurus שהוצע, והגיע לכל מסקנה כי העונש הראיו בנסיבות של המשיב הוא הארכת המאסר המותנה. עוד נתען כי בית משפט קמא היה רשאי לסתות ממתחמי העונשה מטעמי שיקום, כפי שעשה בענייננו.

.6. נקודת המוצא של הדיון מציה במושכלות ראשונים לפיהם לא תתערב ערכת הערעור בנקל בעונש אותו גירה הערוכה הדינית. התערבות שכזו מצומצמת לנسبות שבהן הערוכה הדינית נכשלה בטעות או שהעונש שנגזר על ידה חרג במידה קיצונית מן העונשים המוטלים, בדרך כלל, בנסיבות דומות (ראו: ע"פ 9545/09 **עד אל דין נ' מדינת ישראל** (24.3.2010); ע"פ 5814/14 **עספור נ' מדינת ישראל** (14.6.2015) וע"פ 4407/16 **צראנסקי נ' מדינת ישראל** (9.3.2017)).

לא שוכנעתי כי זה המצב בענייננו וכי העונש שהוטל על ידי בית משפט קמא מצדיק התערבות ערכת הערעור. אנמק טעמי לכך.

.7. אכן, בית משפט קמא לא קבע את מתחם העונש הראי, ההולם את נسبות העבירות שנדונו בפנוי. מכאן, שלא ניתן גם לדעת באם העונש שנגזר בסופו של דבר על המשיב, מצוי בתוך מתחם העונשה או שהוא מדובר בחריגה לקוala משיקולי שיקום. על אף זאת, סבורני כי התוצאה הסופית של גזר הדין מأוזנת ואין הצדקה התערבות.

8. בית המשפט עמד במספר רב של הזרמנויות על חומרתה של עבירה הנגינה בזמן פסילה, המבטאת זלזול בסדרי שלטון ומשפט וטומנת בחובה סיכון לביטחוןם של ציבור הנוסעים ברכבת והולכי הרגל אחד. נקבע כי חומרתה של העבירה חיבת לבוא לידי ביטוי בענישה מרתיעה (ראו: רע"פ 11/665 **אבו עאמר נ' מדינת ישראל** (24.1.2011); רע"פ 6115/06 **מדינת ישראל נ' אבו לבן** (8.5.2007)). העරר החברתי שנפגע מביצוע העבירה הינו שלוםם וביטחונם של ציבור הנוסעים והולכי הרגל. בנסיבות, נראה כי מתוך הענישה שצריך היה לקבוע לגבי המשיב, בהתחשב בנסיבות הקשורות ביצוע העבירה, נע בין מאסר מותנה למאסר בפועל לתקופה של שנה. זאת, לצד עונשים נלוויים הכלולים פסילה בפועל לתקופה שבין 6-36 חודשים.
9. בנסיבות שאין קשורות ביצוע העבירה יש להביא בחשבון את נסיבותיו האישיות של המשיב וכן את הودיותו ונטילת האחריות על ידו ואת הממצאים החשובים שנקבעו לגבי בתסקירות השירות המבחן. מנגד, יש להביא בחשבון את עברו התעבוריtic הכלול 9 הרשעות ובכללן בגין נגינה בזמן פסילה. לא מדובר במאי שזו הרשותו הראשונה בעבירה של נגינה בזמן פסילה ولكن לדעת, צריך היה הדבר להוביל לקביעת ענישה הכללת מאסר בפועל.
10. יחד עם זאת, בשים לב לאמר בתסקיר שירות המבחן, אני סבור כי מתקיימות בענייננו הנסיבות המצדיקות חריגת ממתחם העונש לפחות מחמת שיקולי שיקום. סעיף 40(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 מורה כי מקום בו קבוע בית המשפט את מתחם העונש ההולם בהתאם לעיקרון המנחה ומזה כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש כי ישתקם, רשאי הוא לחרוג ממתחם העונש ההולם ולקבוע את עונשו לפי שיקולי שיקומו וכן להורות על נקיטת אמצעי שיקומי כלפי לרבות העמדתו במבחן.
- מתסקיר שירות המבחן עולה כי מדובר במשיב בן 41 המגלה תפקוד תקין ויציב לאורך שנים בתפקידו התעסוקתי והמשפחתי. לפרטנו, עבד המשיב כ司机 בשוק הסיטונאי באזור המרכז, במכירת פירות וירקות וסלולות. בריו כי הטלת מאסר בפועל תפגע באופן קשה במשפטותו הגראונית ובהוריו התלויים בו כמספר עיקרי. אלא שלא זה הטעם בשלו ראייתי לחרוג ממתחם הענישה. נסיבותיו האישיות של המשיב, קשות כל شيء, נסוגות מפני האינטרס הציבורי ומהיב הטלת ענישה מרתיעה. הסיבה בשלה ראייתי הצדקה לסתות ממתחם העונש נועוצה בסיסי של שיקומו הגבוהים של המשיב. שירות המבחן ציין כי לא זו בלבד שהמשיב גילה מודעות להתנהלותו הבעיתית וכוכנות לבחינה מעמיקה ורכישת דפוסי התנהגות חולפים, אלא שסבירו להשתקם טובים. הליך טיפול מצליח שיוביל להפחחת הסיכון מצד המשיב, להישנות התנהגות בעיתית בתחום התעבורה, לא ישרת אך את המשיב אלא שתוצאה זו רצiosa גם מבחינת האינטרס הכללי של הציבור. נאמר לא אחת כי שיקומו של עבריין הינו מטרה מרכזית של ההליך המשפטי הפלילי, אף החוקך ראה ליתן לכך ביטוי בסעיף 40 לחוק העונשין. בرع"פ 262/14 **נאשף נ' מדינת ישראל** (22.1.2014) נקבע כי "במקרים שבהם נרתם הנאשם להילך שיקומי או מראה נוכנות כנה לעשות כן - עשויים שיקולי השיקום אף לגבר על שיקומי ההרתעה והגמול".

.11. אולם נימוקים שהצדיקו סטייה ממתחם העונש לקולא, יש בהם כדי להצדיק הארכת תקופת התנאי בהתאם לסעיף 56(א) לחוק העונשין. בرع"פ 4015/98 **אלימלך נ' מדינת ישראל** (1.12.98) נאמר כי "הוראה זו של הארכת תקופת התנאי או חידושה באה לעולם מאחר ונוצרים מקרים שבהם הפעלת המאסר על תנאי, שנקבע קודם לכן, נוגדת את הצדק במידה כזו ש愧 שנותמלאו תנאי ההפעלה, מן הראי שלא להפעילו באותו מועד".

לכן יש להוסיף את העובדה שהמשיב הספיק לבצע 84 שעות מתוך 200 שעות של"צ שגורע עליו בבית משפט קמא. עובדה זו אין בה כדי למנוע הטלת מאסר בפועל אך יש להבאה בחשבון בכלל השיקולים.

הנסיבות הנסיבות של עניינו, לרבות סיכון השיקום הטובים של המשיב ונסיבותיו האישיות מצדיקים הארכת המאסר המותנה המוטל עליו במשך שניםים, כפי שנקבע על ידי בית משפט קמא.

.12. בהקשר להארכת תקופת התנאי, סבורני כי נכון יהיה לקבוע כי הארכה זו תחול ממועד סיום התנאי שהושת על המשיב בתיק האחר. מילם אחרות, הארכת התנאי בשנתיים נוספות תחול מן המועד שבו תשתיתם תקופת התנאי שהוטלה על המשיב בתיק האחר באופן שלא תיווצר חפיפה בין התקופות.

בכפוף לאמור לעיל בנוגע לאופן בו תחשב הארכת התנאי, אני מורה על דוחית הערעור.

ניתן היום, ל' ניסן תשע"ז, 26 אפריל 2017, בהעדר הצדדים.